

Regelink
Ecologie & Landschap

Vleermuisonderzoek

Reconstructie N274, Onderbanken

In het kader van de Flora- en faunawet

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	R. Schreurs
In opdracht van	Royal Haskoning DHV, Vestiging Maastricht
Naam opdrachtgever	T. Slenter
Rapportnummer	RA16143-01
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	04 oktober 2016
Aantal pagina's	26
Collegiale toets	P.T. Twisk
Wijze van citeren	Schreurs, R , 2016. Reconstructie N27, Onderbanken. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA16143-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Papenweg 5
6261 NE Mheer
085-7737676
info@regelink.net
www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doel	5
1.3 Leeswijzer	5
2. Werkwijze en inspanning	6
2.1 Vleermuizen	6
2.2 Volledigheid inventarisatie	7
3. Omschrijving plangebied	8
4. Resultaten	9
4.1 Per soort	9
4.2 Per functie	9
5. Ingreep	11
6. Toetsing en effectbeoordeling	12
6.1 Effecten	12
6.2 Toetsing Flora- en faunawet	12
7. Conclusies en aanbevelingen	13
8. Bronnen	14
8.1 Literatuur	14
8.2 Websites	14
Bijlage 1. Foto-impressie plangebied	15
Bijlage 2. Waarnemingskaarten	21
Bijlage 3. Flora- en faunawet	24
A. Verbodsbepalingen	24
B. Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)	25
C. Gedragcodes	27

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De provincie Limburg is voornemens om het traject van de N274 gelegen tussen de landsgrens met Duitsland en de in aanbouw zijnde Buitenring Parkstad Limburg te reconstrueren.

Volgens nationale- en internationale regelgeving is het verplicht om voordat de ingreep plaatsvindt onderzoek te doen naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna.

Uit het LNC onderzoek van Kragten (september 2013) blijkt dat in het plangebied mogelijk beschermde soorten vleermuizen voorkomen. Daarom heeft Regelink Ecologie & Landschap in opdracht van de provincie Limburg in het plangebied onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd.

1.2 Doel

Met behulp van dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke soorten vleermuizen komen voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige soorten vleermuizen?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden werkwijze en inspanning beschreven, hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het plangebied. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het vleermuisonderzoek gepresenteerd. De ingreep wordt in hoofdstuk 5 omschreven. Vervolgens zijn de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de aanwezige soorten vleermuizen en getoetst aan de Flora- en faunawet (hoofdstuk 6). In hoofdstuk 7 volgen de conclusies en aanbevelingen. Ten slotte is een korte literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 8).

Bij het opstellen van deze rapportage is uitgegaan van de definities zoals aanwezig op de website van Regelink Ecologie & Landschap¹.

¹ <http://www.regelink.net/kenniscentrum/definities-vleermuizenonderzoek/>

2. Werkwijze en inspanning

In de periode van 2 mei tot 12 september 2016 werd het plangebied door R. Schreurs geïnventariseerd op vleermuizen. De toegepaste onderzoeksmethoden worden in dit hoofdstuk nader toegelicht.

Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van vleermuizen (Tabel 1).

Tabel 1. Datum en tijdstip van en weersomstandigheden tijdens de inventarisaties.

Datum	Tijdstip	Type onderzoek	Weersomstandigheden
02-05-2016	ochtend	vleermuizen, inspectie boomholten	10°C, onbewolkt, droog, 1 Bft
18-05-2016	avond	vleermuizen, batdetector	19 °C, zwaar bewolkt, droog, 1 Bft
08-06-2016	ochtend	vleermuizen, batdetector	15°C, licht bewolkt, droog, 0 Bft
23-08-2016	nacht	vleermuizen, batdetector	20°C, onbewolkt, droog, 1 Bft
12-09-2016	nacht	vleermuizen, batdetector	23°C, onbewolkt, droog, 0 Bft

2.1 Vleermuizen

Winterverblijfplaatsen

De aanwezige bomen zijn visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van holtes die geschikt zijn als winterverblijfplaats voor vleermuizen.

Batdetector onderzoek

Tijdens de veldbezoeken werd op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Petterson D240x) werd de echolocatie die vleermuizen uitzenden hoorbaar gemaakt voor mensen.

Wanneer de soort op grond van frequentie, klank en ritme niet met zekerheid kon worden bepaald, werd een opname gemaakt met een extern opnameapparaat (type: Roland Edirol R09H). Met behulp van het computerprogramma Batsound werden de opnamen nader geanalyseerd. Hierbij werden de criteria zoals beschreven door Arjan Boonman (www.batecho.eu) toegepast. Voor sociale geluiden van vleermuizen werd gebruik gemaakt van Middleton (2014). Door daarnaast zoveel mogelijk visueel waar te nemen werd de determinatie geverifieerd en werd het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld.

Gedurende het voorjaar en vroege zomer (tussen mei en augustus) werden de bezoeken direct vanaf zonsondergang tot twee uur na zonsondergang of vanaf twee uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst uitgevoerd. Gedurende de nazomer en vroege herfst (augustus - september) werden

de bezoeken tussen een uur na zonsondergang en een uur voor zonsopkomst uitgevoerd. In deze periode werd minimaal twee uur geïnventariseerd.

2.2 Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2013 zoals vastgesteld door de Gegevensautoriteit Natuur.

De inventarisatie is een steekproef gebaseerd op momentopnames. Hierdoor is niet uitgesloten dat soorten en functies die niet waargenomen werden op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is acceptabel omdat de Flora- en faunawet een initiatiefnemer vraagt te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Met de gekozen methode en inspanning is voldoende invulling gegeven aan artikel 2 (zorgplicht) van de Flora- en faunawet. Wat betreft het onderzoek heeft de initiatiefnemer gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

3.Omschrijving plangebied

Het plangebied betreft een deel van de N274 tussen de landsgrens met Duitsland en even ten noorden van de bebouwde kom van Brunssum. Hier wordt nu gewerkt aan de Buitenring Parkstad Limburg. Het plangebied is gelegen in de gemeente Onderbanken (Limburg). In figuur 1 is de begrenzing van het plangebied met de kleur rood aangegeven.

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. Het Natuurnetwerk Nederland is in groen aangegeven. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2016.

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig (zie ook de foto's van het plangebied in Bijlage 1):

- Droog, extensief beheerd grasland;
- Smalle, ondiepe sloot (<2 meter breed, < 1 meter diep);
- Dunne eikenbomen (*Quercus robur*) (diameter borsthoogte < 25 cm);
- Dunne berkenbomen (*Betula ssp*) (diameter borsthoogte < 25 cm);
- Dikke eikenbomen (*Quercus robur*), zonder holtes (diameter borsthoogte > 25 cm);
- Hoge, opgaande begroeiing bestaande uit: eik (*Quercus robur*), zoete kers (*Prunus avium*), gewone esdoorn (*Acer platanoides*) en beuk (*Fagus sylvatica*).

4. Resultaten

Binnen het plangebied zijn geen holtes aangetroffen in bomen.

Gedurende het onderzoek werden binnen het plangebied twee soorten vleermuizen aangetroffen:

- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*),
- Laatvlieger (*Eptesius serotinus*).

Hieronder worden per soort de waarnemingen en functies weergegeven. Waarnemingskaarten zijn opgenomen in Bijlage 1 .

4.1 Per soort

4.1.1 Gewone dwergvleermuis

Tijdens de inventarisatie zijn verspreid over het plangebied tussen de tien en vijftien individuen van gewone dwergvleermuis foeragerend waargenomen. Ongeveer vijf tot tien exemplaren van de gewone dwergvleermuis zijn aangetroffen in de omgeving van hectometerpaaltje 1,0 bij de onderdoorgang van de Merkelbeekerstraat en de houtwal tussen de provinciale weg en de achtertuinen van de woningen aan de Leuper.

De Merkelbeekstraat ligt ter plaatse verdiept. De beplanting (bomen en heesters) die aansluit op het verdiepte deel van de Merkelbeekstraat wordt, tezamen met dit verdiepte deel, als vliegroute gebruikt door vijf tot tien gewone dwergvleermuizen. Het betreft een essentiële vliegroute tussen de bebouwde kom van Schinveld en het buitengebied. Tijdens het paarseizoen is bij de bosschage langs de Merkelbeekerstraat aan de oostzijde van de provinciale weg binnen het plangebied een roepend mannetje waargenomen.

4.1.2 Laatvlieger

In het plangebied werd op een drietal plaatsen foeragerende exemplaren van de laatvlieger waargenomen. Een concentratie was aanwezig nabij de onderdoorgang van de Merkelbeekerstraat. De laatvliegers vertoonden een specifieke binding met de groenstructuur ter plaatse. De groenstructuur wordt door laatvlieger gebruikt als vliegroute en foerageergebied. Op 18 mei betrof de waarneming zeven exemplaren die gedurende een uur in de tuin van Merkelbeekerstraat 42 aan het foerageren waren op meikevers (*Melolontha melolontha*). Hierbij passeerden foeragerende dieren meerdere keren de provinciale weg. Op 23 augustus werden drie tot vijf exemplaren van laatvlieger waargenomen die op nachtvinders foerageerden rondom de straatverlichting van de Merkelbeekerstraat. Ook hierbij passeerden foeragerende dieren meerdere malen de provinciale weg.

4.2 Per functie

In het plangebied zijn foeragerende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers waargenomen. Het profiel van de Merkelbeekerstraat in combinatie met de daarop aanwezige beplantingen, vormen een geschikte groenstructuur voor vleermuizen als foerageergebied en vliegroute. De dieren benutten op

deze locatie de luwte van de beplantingen langs de Merkelbekerstraat en de houtwal tussen de Leuper en de provinciale weg. Tijdens het foerageren vliegen vleermuizen geregeld op boomkroonhoogte over de provinciale weg.

Het betreft in dit geval een essentieel foerageergebied, aangezien de groenstructuur van de Merkelbeekerstraat en de houtwal reeds geruime tijd aanwezig zijn, in een gebied met relatief weinig groenstructuren.

Vliegroutes

In het plangebied verplaatsen gewone dwergvleermuizen zich tijdens het foerageren langs de bosschages langs de Merkelbeekerstraat. Deze lijnvormige groenstructuur doorkruist het plangebied en wordt als vliegroute gebruikt door vijf tot tien individuen van de gewone dwergvleermuis en door vijf tot tien individuen van de laatvlieger. Daarmee vormt het een essentiële vliegroute.

Vaste rust- en/of verblijfplaatsen

In de zomermaanden werden geen vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

Tijdens de paarperiode (augustus-september 2016) werd één roepend mannetje van gewone dwergvleermuis in het plangebied waargenomen aan de oostzijde van de N274 ter hoogte van de Merkelbeekerstraat. Er zijn geen bomen met voor vleermuizen geschikte holten aangetroffen binnen het plangebied. Aangenomen mag worden dat de paarverblijfplaats buiten het plangebied is gelegen.

5. Ingreep

De initiatiefnemer is voornemens om in plangebied 'Reconstructie N274, Onderbanken' het traject van de provinciale weg N274 opnieuw in te richten. Ingrepen die daartoe in het plangebied moeten plaatsvinden bestaan voornamelijk uit:

- ruimen terreininrichtingen;
- ruimen beplantingen;
- grondwerkzaamheden;
- cultuur- en civieltechnisch werkzaamheden;
- inrichtingswerkzaamheden.

Het project van de reconstructie van de N274 is op dit moment in de ontwerpfase.

De Flora- en faunawet hanteert een aantal belangen waar een ingreep onder kan vallen, welke zijn opgenomen in het vrijstellingsbesluit (artikel 2, lid 3 van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten). Onderhavige ingreep valt onder het volgende belang:

j. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting- of ontwikkeling.

De ingreep kan essentiële functies voor vleermuizen aantasten. Vleermuizen genieten ook bescherming via de Habitatrichtlijn en het hiervoor genoemde belang wordt in deze richtlijn niet genoemd. Zodoende is te verwachten dat onder dit belang geen ontheffing van de Flora- en faunawet (of Wet natuurbescherming) verleend kan worden.

6. Toetsing en effectbeoordeling

6.1 Effecten

Het project bevindt zich in de ontwerpfase. De effecten van de ingreep op de in het plangebied aanwezige vleermuizen is bepaald op basis van onderstaande door de opdrachtgever beschikbaar gestelde opruimings- en inrichtingstekeningen;

- Opbreektekening BE3876-102-101 d.d. 05-9-2016
- Opbreektekening BE3876-102-102 d.d. 05-9-2016
- Opbreektekening BE3876-102-103 d.d. 05-09-2016
- Overzichtstekening BE3876-102-001 d.d. 05-09-2016

Binnen het plangebied staan geen bomen met voor vleermuizen geschikte holten. Aangenomen mag worden dat in het plangebied geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. De ingreep leidt zodoende niet direct tot aantasting of het verdwijnen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen.

De lijnvormige groenstructuur die aanwezig is op de taluds van de Merkelbeekerstraat op de plaats waar deze weg de N274 passeert, is als foerageergebied en als vliegroute van essentieel belang voor vleermuizen in het plangebied. Deze beplanting wordt niet verwijderd ten behoeve van de verbreding van het wegprofiel. Omdat de aanwezige beplanting wordt gehandhaafd blijft de waarde van deze locatie als foerageergebied voor vleermuizen gelijk. De ingrepen tasten deze functies niet aan en leiden voor vleermuizen dan ook niet tot een overtreding van de Flora- en faunawet.

6.2 Toetsing Flora- en faunawet

De voorgenomen ingreep heeft geen negatief effect op winter-, zomer-, kraam- en/of paarverblijfplaatsen van vleermuizen. Daarnaast is door de ingreep eveneens geen negatief effect te verwachten op essentiële vliegroutes of essentieel foerageergebied. Hierdoor heeft de ingreep geen effect op de gunstige staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis, laatvlieger of andere soorten vleermuizen. De voorgenomen ingreep binnen het plangebied leidt dan ook niet tot een overtreding van de Flora- en faunawet.

7. Conclusies en aanbevelingen

- In het plangebied, waar de N274 kruist met de Merkelbeekerstraat, is essentieel foerageergebied voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger aanwezig.
- Deze locatie dient tevens als essentiële vliegroute voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger.
- Mits de uitvoering conform het definitieve ontwerp wordt uitgevoerd zijn negatieve effecten op deze essentiële vliegroute en essentieel foerageergebied niet aan de orde.
- Aangenomen mag worden dat er in het plangebied geen zomer-, kraam-, paar of winterverblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.
- Met het uitvoeren van de werkzaamheden wordt de Flora- en faunawet ten aanzien van vleermuizen niet overtreden.
- Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens het Vleermuisprotocol 2013 van de Gegevensautoriteit Natuur kan gesteld worden dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd.

8. Bronnen

8.1 Literatuur

Barataut, M., 2015. Acoustic Ecology of European Bats. Species Identification, Study of their Habitats and Foraging Behaviour. Biotope, Mèze. Muséum national d'Histoire naturelle, Paris [Inventaires et biodiversité series].

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika. Tirion Natuur.

Gegevensautoriteit Natuur, 2013. Vleermuisprotocol. [<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>. (4-10-2016)].

Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil, 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Middleton, N., A. Froud & K. French. (2014) Social Calls of the Bats of Britain and Ireland. Pelagic Publishing, Exeter.

Ministerie van EL&I, 2010. Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/03/01/buiten-aan-het-werk-houd-tijdig-rekening-met-beschermde-dieren-en-planten.html> (4-10-2016)].

Pfalter, G., 2002. Inter- und intraspezifische Variabilität der Soziallaute heimischer Fledermausarten Fachbereich Biologie der Universität Kaiserslautern.

Sachteleben, J. & O. von Helversen, 2006. Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (*Pipistrellus pipistrellus*) in an urban habitat. In: Acta Chiropterologica 8(2): 391-401.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*.

8.2 Websites

www.batecho.eu

www.telme.nl

www.vleermuis.net

www.waarneming.nl

www.zoogdieratlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1. Foto-impressie plangebied

Figuur 2. Zuidelijke grens van het plangebied.

Figuur 3. De zuidelijke rotonde met aansluiting op de Leuperweg en Brunsummerstraat.

Figuur 4. Boombeplanting langs de N274 nabij de onderdoorgang van de Merkelbeekerstraat.

Figuur 5. De Merkelbeekerstraat vanaf het viaduct van de N274. Kijkend in oostelijke richting.

Figuur 6. De groenweg vanaf het viaduct van de N274. Kijkend in westelijke richting.

Figuur 7. Het wegprofiel iets ten noorden van het viaduct over de Merkelbeekerstraat.

Figuur 8. De eikenrij tussen hectometerpaaltje 1,5 en de rotonde nabij de Duitse landsgrens.

Figuur 9. Op de achtergrond de rotonde nabij de Duitse landsgrens.

Bijlage 2. Waarnemingskaarten

Legenda

- laatvlieger
- plangebied

Regelink
Ecologie & Landschap

© Dienst voor het kadaster en de openbare registers,
Apeldoorn, 2016

Bijlage 3. Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

A. Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepaling welke relevant zijn voor de onderhavige toetsing:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

B. Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)

Op 23 februari 2005 is de 'AMvB art. 75' van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AMvB de gedragscode.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Er dient een ontheffing te worden aangevraagd wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er een (te verwachten) negatief effect op de soorten uit Tabel 1 is. Deze aanvraag wordt door bevoegd gezag onderworpen aan een lichte toets. Daarbij wordt getoetst of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

De soorten zoals opgenomen in Tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij Tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze aanvraag wordt, net als voor de soorten van Tabel 1 geldt, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Alleen bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichting. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een van de volgende door de Habitatrichtlijn erkende belangen:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV (nu EZ) een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat bovendien om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden.

Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet (Bijlage 2). Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/ of verblijfplaatsen;
- erg honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde locaties terug. De voorwaarden waaraan de nestlocaties moeten voldoen zijn erg specifiek en vaak slechts in beperkte mate in het landschap beschikbaar;
- jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Indien een jaarrond beschermd nest is aangetroffen moet altijd een omgevingscheck uitgevoerd worden. Een deskundige dient dan te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

C. Gedragcodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten op Tabel 2 en Tabel 3 geven. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Een overzicht van goedgekeurde gedragscodes is te vinden op:

<http://www.hetInVloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/flora-en-faunawet-ruimtelijke-ingrepen/stap-5-gedragscode-gebruiken/overzicht-van-de-gedragscodes>.